

CS

CS

CS

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 15.9.2010
KOM(2010) 478 v konečném znění

Návrh

DOPORUČENÍ RADY

Mládež v pohybu – podpora mobility mladých lidí ve vzdělávání

{SEK(2010) 1048}

{SEK(2010) 1049}

{SEK(2010) 1050}

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

Navrhované doporučení je součástí iniciativy Mládež v pohybu, což je stěžejní iniciativa EU na podporu strategie Evropa 2020. Cílem iniciativy Mládež v pohybu je „*zlepšit výsledky a mezinárodní atraktivitu evropských vysokoškolských institucí a zvýšit celkovou kvalitu všech úrovní vzdělávání a odborné přípravy v EU, jež by spojovala vysokou úroveň a spravedlivý přístup, podporovat mobilitu studentů a stážistů a zlepšit situaci v oblasti zaměstnanosti mladých lidí*“¹.

Jedním z hlavních směrů činnosti v rámci iniciativy Mládež v pohybu je podpora rozvoje nadnárodní mobility mladých lidí ve vzdělávání. Mobilita ve vzdělávání je významným způsobem, jímž mohou mladí lidé **zlepšit svou budoucí zaměstnatelnost** a získat nové odborné dovednosti a současně posílit svůj rozvoj jako aktivní občané. Mobilita jim pomáhá získat přístup k novým poznatkům a rozvíjet nové jazykové dovednosti a mezikulturní kompetence. Evropané, kteří se v mládí účastní mobility ve vzdělávání, se později pravděpodobněji zapojí do mobility jako pracovníci. Zaměstnavatelé tyto přínosy uznávají a oceňují. Mobilita ve vzdělávání rovněž významně přispěla k tomu, že se systémy a instituce vzdělávání a odborné přípravy staly otevřenějšími, více evropskými a mezinárodními, přístupnějšími a efektivnějšími².

EU má dlouhou a uznávanou tradici v oblasti podpory mobility ve vzdělávání prostřednictvím různých programů a iniciativ, z nichž nejznámější je program Erasmus³. Mobilitu ve vzdělávání podporují rovněž strukturální fondy. Iniciativa Mládež v pohybu podpoří cíl spočívající v tom, aby do roku 2020 měli všichni mladí lidé v Evropě možnost strávit část svého studia v zahraničí, včetně odborné přípravy na pracovišti⁴.

Zelená kniha Komise o mobilitě ve vzdělávání (z července 2009)⁵ zahájila veřejné konzultace týkající se toho, jak co nejlépe odstranit překážky mobility a zajistit více příležitostí ke studiu v zahraničí. Obdrženo bylo více než 3 000 reakcí, včetně reakcí vlád jednotlivých států a regionálních samospráv a jiných zúčastněných stran⁶. Z těchto reakcí vyplývá, že **ve všech částech vzdělávacího systému** (vysokoškolské vzdělávání, školy, odborné vzdělávání a příprava), avšak rovněž v oblasti neformálního a informálního učení, jako je dobrovolnická činnost, existuje všeobecná touha **posílit mobilitu ve vzdělávání**. Tyto reakce současně potvrzují, že i nadále přetrvává mnoho překážek mobility. Proto spolu s

¹ KOM (2010) 2020 ze dne 3.3.2010.

² Pokud jde o odkazy na studie a výzkum, viz KOM (2009) 329.

³ Zahnují následující: vysokoškolské vzdělávání (programy Erasmus, Erasmus Mundus, akce „Marie Curie“) pro studenty, doktorandy a zaměstnance; vysokoškolské vzdělávání a výzkum (akce „Marie Curie“, mobilita v rámci sítě excelence a technologických platforem); z vysokoškolského vzdělávání do oblasti podnikání (stáže v rámci programu Erasmus a akcí „Marie Curie“); odborné vzdělávání a učení (program Leonardo); vzdělávání na druhém stupni (program Comenius), vzdělávání dospělých a dobrovolnická činnost seniorů (program Grundtvig); kulturní sféra (program Kultura); výměny a dobrovolnická činnost mládeže (program „Mládež v akci“); dobrovolnická činnost (Evropská dobrovolná služba v rámci programu „Mládež v akci“); občanská společnost (program „Evropa pro občany“) a přípravná akce „Erasmus pro mladé podnikatele“.

⁴ http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/president/about/political/index_en.htm

⁵ KOM(2009) 329.

⁶ Pokud jde o analýzu obdržенých reakcí, viz pracovní dokument útvarů Komise SEK(2010) 1048.

přijetím sdělení s názvem *Mládež v pohybu*⁷ navrhuje Komise **doporučení Rady o mobilitě ve vzdělávání** jako základ pro novou společnou akci členských států s cílem definitivně odstranit překážky mobility. Pokrok bude sledován pomocí „**tabulky výsledků v oblasti mobility**“, která umožní porovnat, jak členské státy postupují při odstraňování těchto překážek.

Toto doporučení navazuje na doporučení Evropského parlamentu a Rady 2001/613/ES ze dne 10. července 2001 o mobilitě uvnitř Společenství pro studenty, osoby absolvující odbornou přípravu, dobrovolníky, učitele a školitele⁸. V doporučení byly členské státy vyzvány, aby přijaly vhodná opatření k odstranění překážek mobility u těchto skupin. V důsledku toho byly od roku 2001 vypracovány různé nástroje a přijaty různé politické iniciativy:

- V prosinci 2004 přijaly Evropský parlament a Rada rozhodnutí o jednotném rámci Společenství pro průhlednost v oblasti kvalifikací a schopností⁹ – Europass. Europass mohou jednotlivci dobrovolně používat k zlepšení způsobu, jak v Evropě sdělovat svoji kvalifikaci a své schopnosti a jak o nich informovat.
- Mobilita ve vzdělávání může přispět rovněž k bezproblémovému fungování vnitřního trhu tím, že mladým Evropanům umožní, aby pro svůj profesní život získali lepší znalosti cizích jazyků a mezikulturní kompetence. To zase může usnadnit uznávání odborných kvalifikací podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES ze dne 7. září 2005¹⁰.
- Evropská charta kvality mobility byla navržena v doporučení Evropského parlamentu a Rady 2006/961/ES ze dne 18. prosince 2006 o nadnárodní mobilitě uvnitř Společenství pro účely všeobecného a odborného vzdělávání¹¹.
- Evropský rámec kvalifikací pro celoživotní učení¹² zavedený doporučením Evropského parlamentu a Rady ze dne 23. dubna 2008 začíná fungovat jako pomůcka ke srovnávání s cílem zajistit větší srozumitelnost vnitrostátních kvalifikací v celé Evropě.
- Zelená kniha Komise s názvem *Migrace a mobilita: úkoly a příležitosti vzdělávacích systémů EU z července 2008*¹³ se zabývala otázkou, jak mohou vzdělávací politiky lépe řešit problémy způsobené přistěhovalectvím a mobilitou v rámci EU.
- Usnesení Rady ze dne 21. listopadu 2008 o lepším začlenění celoživotního poradenství do strategií celoživotního učení¹⁴ si všímá možností mobility v oblasti vzdělávání a odborné přípravy i mobility na pracovním trhu a vyzývá členské státy, aby mimo jiné všem občanům zajistily přístup k poradenským službám.

⁷ KOM (2010) 477.

⁸ Úř. věst. L 215, 9.8.2001, s. 30–37.

⁹ Úř. věst. L 390, 31.12.2004, s. 6–20.

¹⁰ Úř. věst. L 255, 30.9.2005, s. 22–142.

¹¹ Úř. věst. L 394, 31.12.2006, s. 5–9.

¹² Úř. věst. C 111, 6.5.2008, s. 1–7.

¹³ KOM(2008) 423.

¹⁴ Úř. věst. C 319, 13.12.2008, s. 4–7.

- Doporučení Rady ze dne 20. listopadu 2008 o mobilitě mladých dobrovolníků v rámci Evropské unie¹⁵ uznalo, že přeshraniční mobilita v Evropě může být důležitým nástrojem podpory vzdělávání, zaměstnanosti a regionální a sociální soudržnosti a pomoci ke zlepšení vzájemného pochopení a aktivního zapojení do společnosti. Doporučilo, aby bylo více mladým lidem umožněno vykonávat dobrovolnou činnost v jiné zemi EU.
- Prohlášení z Bordeaux o větší evropské spolupráci v oblasti odborné přípravy (Kodaňský proces) z prosince 2008¹⁶ a související závěry Rady¹⁷ zdůraznily, že v rámci systémů odborného vzdělávání a přípravy je nutno podporovat mobilitu pracovníků, studujících a učitelů z jednoho vzdělávacího systému do jiného a z jedné země do druhé.
- Prohlášení z konference evropských ministrů odpovědných za vysokoškolské vzdělávání v rámci Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání (Boloňský proces) z dubna 2009¹⁸ stanovilo cíl, aby do roku 2020 absolvovalo studijní nebo odborně vzdělávací období v zahraničí alespoň 20 % těch, kdo dokončí své vysokoškolské vzdělávání v Evropském prostoru vysokoškolského vzdělávání.
- Závěry Rady týkající se strategického rámce evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy („ET2020“) ze dne 12. května 2009¹⁹ stanovily strategický cíl, aby se studium v zahraničí stalo „spíše pravidlem než výjimkou“. Komise byla vyzvána, aby uskutečnila práci na návrzích možných směrodatných cílů, včetně v oblasti mobility, a nejprve se zaměřila na oblast vysokoškolského vzdělávání, a rovněž aby přezkoumala možnost stanovení směrodatných cílů v oblasti odborného vzdělávání a mobility učitelů.
- Podpora mobility patřila rovněž k hlavním prioritám uvedeným ve sdělení Komise o zaměstnanosti z června 2009 s názvem „Společný závazek v oblasti zaměstnanosti“²⁰.
- V závěrech Rady z listopadu 2009 o profesním rozvoji učitelů a vedoucích pracovníků škol²¹ byly členské státy vyzvány, aby aktivně podporovaly příležitosti, jež na vnitrostátní i mezinárodní úrovni nabízejí programy výměny a mobility.
- Význam uznávání dobrovolných činností zdůraznilo rovněž rozhodnutí Rady 2010/37/ES ze dne 27. listopadu 2009 o Evropském roku dobrovolných činností na podporu aktivního občanství (2011)²².
- Je třeba podporovat rovněž mobilitu mladých výzkumných pracovníků s cílem zajistit, aby EU nezaostávala za svými konkurenty, pokud jde o výzkum

¹⁵ Úř. věst. C 319, 13.12.2008, s. 8–10.

¹⁶ http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc/vocational/bordeaux_en.pdf

¹⁷ http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc/vocational/council08_cs.pdf

¹⁸ http://www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs/bologna/conference/documents/Leuven_Louvain-la-Neuve_Communique_April_2009.pdf

¹⁹ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/educ/107622.pdf

²⁰ KOM(2009) 275.

²¹ Úř. věst. C 302, 12.12.2009, s. 6–9.

²² Úř. věst. L 17, 22.1.2010, s. 43–49.

a inovace. Sdělení Komise ze dne 23. května 2008 s názvem „Lepší kariéra a větší mobilita: evropské partnerství pro výzkumné pracovníky“²³ navrhlo řadu akcí s cílem zajistit výzkumným pracovníkům v celé EU přiměřenou odbornou přípravu a lákavou kariéru a odstranit překážky, které brání jejich mobilitě, zatímco závěry Rady ze dne 2. března 2010 o „mobilitě a kariéře evropských výzkumných pracovníků“²⁴ určily konkrétní možnosti, jak zlepšit mobilitu výzkumných pracovníků, a stanovily řadu oblastí činnosti.

V důsledku těchto činností bylo mnohého dosaženo, mnohem více je však ještě třeba udělat. Strategie Mládež v pohybu **oznámí hlavní nová opatření** v souvislosti s mobilitou mladých lidí ve všech vzdělávacích kontextech na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni, přičemž **posílí stávající činnosti a zajistí provádění dalších činností** (za současného dodržení zásady subsidiarity). Je však zřejmé, že programy EU nemohou samy o sobě naplnit vysoké cíle, které jsou v pozadí iniciativy. Z tohoto důvodu by podpora v rámci programů EU měla být doplněna zmobilizováním úsilí členských států a jiných účastníků na podporu mobility ve vzdělávání. Důležitý prvek se bude týkat práce na určení a **odstranění překážek mobility**.

Toto doporučení Rady poskytuje konkrétní vodítka, pokud jde o správní, institucionální a právní překážky mobility mladých lidí ve vzdělávání. Doplnuje obecnější integrované hlavní směry strategie Evropa 2010, zejména hlavní směry zaměstnanosti.

2. VÝSLEDKY KONZULTACÍ ZÚČASTNĚNÝCH STRAN A POSOUZENÍ DOPADŮ

Evropská unie má dlouhou a uznávanou tradici v oblasti prosazování a podpory mobility ve vzdělávání, což je oblast přímých a hmatatelných přínosů pro evropské občany. Iniciativy jako program Erasmus umožnily více než dvěma milionům lidí studovat v jiné zemi a nechat si toto studium formálně uznat. Aby bylo toto usnadněno, byly zavedeny praktické nástroje, včetně Evropského systému pro převod a kumulaci kreditů (ECTS).

Pro příliš mnoho mladých lidí v Evropě však mobilita ve vzdělávání není dosud reálnou možností. Poměrně málo mladých lidí využívá výhody vyplývající ze zkušeností s výukou v zahraničí a některé skupiny, například mladí lidé pocházející ze znevýhodněného prostředí, jsou zastoupeny obzvláště nedostatečně. Přetrvávají jazykové, kulturní, finanční, právní a správní překážky, včetně uznávání, validace a vnímání kvality studia absolvovaného v zahraničí, zejména mimo strukturované programy mobility EU. Ačkoliv mobilitu mohou posílit dodatečné zdroje na vnitrostátní i evropské úrovni (prostřednictvím stávajících programů), větší množství peněz nebude samo o sobě postačovat k uskutečnění vize mobility jako reálné možnosti pro všechny. Členské státy musí učinit více pro odstranění překážek, které přetrvávají na vnitrostátní a regionální úrovni.

Existuje doporučení Rady z roku 2001 o mobilitě uvnitř Společenství pro studenty, osoby absolvující odbornou přípravu, dobrovolníky, učitele a školitele, které se však přestalo používat a je poněkud zastaralé. Je naléhavě nutné toto doporučení aktualizovat, přeorientovat a oživit na podporu mobility jakožto „příležitosti pro všechny mladé lidi v Evropě“.

²³ KOM(2008) 317.

²⁴ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/intm/113121.pdf

Jako první krok zveřejnila Evropská komise v červenci 2009 zelenou knihu s názvem *Podpora mobility mladých lidí ve vzdělávání*²⁵. Cílem zelené knihy bylo zahájit široké veřejné konzultace s cílem určit nejvýznamnější překážky mobility a způsob, jak tyto překážky překonat. Na politické úrovni existuje v Evropě jednoznačná shoda, pokud jde o cíl spočívající v rozšíření možnosti mobility na mladé lidi. Účelem zelené knihy bylo zahájit diskusi se zúčastněnými stranami a širokou veřejností ohledně toho, jak těchto cílů dosáhnout.

Zelená kniha vyzdvihla přínosy mobility při podpoře nabývání nových znalostí a dovedností. Zdůraznila rovněž její příspěvek k otevření vzdělávacích institucí a institucí odborné přípravy světa, různým cílovým skupinám studujících, a tudíž její příspěvek k zvýšení kvality vzdělávání a odborné přípravy. K dalším zaznamenaným přínosům patří přínosy spočívající v boji proti izolaci, protekcionismu a xenofobii.

Veřejné konzultace skončily dne 15. prosince 2009 a setkaly se s velkou odezvou. Obdrženo bylo celkem 2798 on-line reakcí, převážně od mladých lidí, a 258 písemných reakcí široké škály zúčastněných osob, včetně orgánů členských států, Výboru regionů, Evropského hospodářského a sociálního výboru, regionálních a místních orgánů, evropských a vnitrostátních sdružení, sociálních partnerů, akademické obce a jednotlivců.

Kromě výše zmíněných konzultací bylo provedeno posouzení dopadů, které zvažovalo tři možnosti. Všem třem možnostem je společná nutnost rozšířit a podporovat mobilitu ve vzdělávání odstraněním překážek (např. prostřednictvím revize vnitrostátních právních předpisů s cílem umožnit přenositelnost grantů a půjček, lepší procesy uznávání a validace studia absolvovaného mimo domovskou zemi, lepší poradenské služby pro studenty a dobrovolníky uvažující o tom, že stráví určitou dobu v zahraničí), mezi jednotlivými možnostmi se však liší rámec, pokud jde o to, jak by se mělo postupovat:

Možnost č. 1: žádné opatření EU / zachování stávající situace

Možnost č. 2: doporučení Rady: Mládež v pohybu: podpora mobility mladých lidí ve vzdělávání

Možnost č. 3: nová otevřená metoda koordinace pro mobilitu mladých lidí ve vzdělávání

Posouzení dopadů dospělo k závěru, že možnost č. 2 (doporučení Rady: Mládež v pohybu: podpora mobility mladých lidí ve vzdělávání) představuje nejlepší kombinaci očekávaných dopadů, jež jsou v rovnováze s náklady a administrativní zátěží.

3. PRÁVNÍ STRÁNKA NÁVRHU

Návrh dodržuje plně zásadu subsidiarity a neobsahuje žádné závazné právní prvky, nýbrž vydává členským státům doporučení ohledně odstranění překážek mobility a zvýšení možností v oblasti mobility ve vzdělávání pro všechny mladé lidi. Je ponecháno na členských státech, aby rozhodly, jak co nejlépe dosáhnout tohoto cíle.

²⁵

KOM(2009) 329.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Náklady spojené s prováděním doporučení členskými státy budou zahrnovat například přizpůsobení právních předpisů k zajištění větší přenositelnosti grantů a půjček a poskytování více informací o možnostech mobility prostřednictvím kanceláří poskytujících profesní a studijní poradenství. Administrativní zátěž spojená se sledováním pokroku bude podle očekávání obecně neutrální, jelikož monitorování se bude uskutečňovat v rámci širší strategie Evropa 2020, programů národních reforem, stávajících opatření pro strategický rámec evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy (ET2020) a strategie EU pro mládež.

DOPORUČENÍ RADY

Mládež v pohybu – podpora mobility mladých lidí ve vzdělávání

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na články 165 a 166 této smlouvy,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Sdělení Komise ze dne 3. března 2010 s názvem Evropa 2020 – Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění²⁶ stanoví jako jednu z priorit rozvíjení ekonomiky založené na znalostech a inovacích („inteligentní růst“) a vyzdvihuje stěžejní iniciativu („Mládež v pohybu“), jejímž cílem je zlepšit výsledky a mezinárodní atraktivitu evropských vysokoškolských institucí a zvýšit celkovou kvalitu všech úrovní vzdělávání a odborné přípravy v EU, jež by spojovala vysokou úroveň a spravedlivý přístup, podporovat mobilitu studentů a stážistů a zlepšit situaci v oblasti zaměstnanosti mladých lidí. Toto doporučení je součástí iniciativy „Mládež v pohybu“.
- (2) Mobilita ve vzdělávání, tj. nadnárodní mobilita za účelem nabývání nových dovedností, je jedním ze základních způsobů, jímž mohou jednotlivci, a zejména mladí lidé, zlepšit svou budoucí zaměstnatelnost a posílit osobní rozvoj a aktivní občanství. Evropané, kteří se v mládí účastní mobility ve vzdělávání, se později pravděpodobněji zapojí do mobility jako pracovníci. Mobilita ve vzdělávání může významně přispět k tomu, aby se systémy a instituce vzdělávání a odborné přípravy staly otevřenějšími, více evropskými a mezinárodními, přístupnějšími a efektivnějšími. Mobilita může rovněž posílit konkurenceschopnost Evropy tím, že napomáhá budovat znalostně intenzivní společnost²⁷.

²⁶ KOM(2010) 2020.

²⁷ Pokud jde o důkazy o přínosech mobility pro jednotlivce, viz např. F. Maiworm a U. Teichler: Study Abroad and Early Career: Experiences of Former Erasmus Students (Studium v zahraničí a počátek kariéry: zkušenosti bývalých studentů programu Erasmus), 2004; každoroční přehledy sítě Erasmus Student Network; závěrečné hodnocení programů Společenství Sokrates II, Leonardo da Vinci II a eLearning; Analysis of the Effects of Leonardo da Vinci Mobility Measures on Young Trainees, Employees and the influence of socio-economic factors (Analýza účinků opatření mobility v rámci programu Leonardo da Vinci na mladé lidi v odborné přípravě), 2007. V případě vysokoškolského vzdělávání byl tento systémový přínos doložen studií nazvanou „The impact of Erasmus on European higher education: quality, openness and internationalisation“ (Dopad programu Erasmus na vzdělávání v Evropě: Kvalita, otevřenost a internacionalizace), prosinec 2008, <http://ec.europa.eu/education/erasmus/doc/publ/impact08.pdf>
Viz rovněž předběžné hodnocení programu Erasmus Mundus vypracované CSES, červen 2007, http://ec.europa.eu/education/programmes/mundus/doc/evalreport_en.pdf.

- (3) Přínosy mobility byly vyzdvíženy v doporučení Evropského parlamentu a Rady 2001/613/ES ze dne 10. července 2001 o mobilitě uvnitř Společenství pro studenty, osoby absolvující odbornou přípravu, dobrovolníky, učitele a školitele²⁸. V doporučení byly členské státy vyzvány, aby přijaly vhodná opatření k odstranění překážek mobility u těchto skupin.
- (4) Právní předpisy týkající se volného pohybu pracovníků v rámci Evropské unie byly zdůrazněny ve sdělení Komise ze dne 13. července 2010 o „Potvrzení volného pohybu pracovníků: práva a hlavní vývojové změny“²⁹.
- (5) Od vydání doporučení z roku 2001 bylo v oblasti mobility mladých lidí mnohého dosaženo. Ne všechny nástroje jsou však využívány v plném rozsahu a přetrvává mnoho překážek. V posledním desetiletí se mimoto značně změnil celkový kontext mobility ve vzdělávání, mimo jiné v důsledku globalizace, technického pokroku, včetně informačních a komunikačních technologií (IKT) a většího důrazu na zaměstnatelnost a na sociální rozměr.
- (6) V listopadu 2008 Rada členské státy vyzvala, aby přijaly cíl, aby studium v zahraničí již nebylo výjimkou, nýbrž aby se postupně stalo pravidlem pro všechny mladé Evropany. Rada vyzvala Komisi, aby vyhotovila pracovní plán na začlenění opatření na podporu přeshraniční mobility do všech evropských programů a podpořila členské státy v jejich úsilí o podporu mobility³⁰.
- (7) V červenci 2009 zveřejnila Komise zelenou knihu o „podpoře mobility mladých lidí ve vzdělávání“³¹, která zahájila veřejné konzultace týkající se řady otázek, například: jak co nejlépe posílit možnosti mobility mladých Evropanů, jaké překážky mobility je dosud třeba překonat a jak mohou všichni dotčení účastníci spojit síly v novém partnerství pro mobilitu ve vzdělávání. Zpětná vazba získaná v rámci těchto konzultací stejně jako stanoviska obdržaná od Evropského hospodářského a sociálního výboru a Výboru regionů poskytla důležité informace pro toto doporučení.
- (8) Je třeba podporovat rovněž mobilitu mladých výzkumných pracovníků s cílem zajistit, aby EU nezaostávala za svými konkurenty, pokud jde o výzkum a inovace. Sdělení Komise ze dne 23. května 2008 s názvem „Lepší kariéra a větší mobilita: evropské partnerství pro výzkumné pracovníky“³² navrhlo řadu akcí s cílem zajistit výzkumným pracovníkům v celé EU přiměřenou odbornou přípravu a lákavou kariéru a odstranit překážky, které brání jejich mobilitě, zatímco závěry Rady ze dne 2. března 2010 o „mobilitě a kariéře evropských výzkumných pracovníků“³³ určily konkrétní možnosti, jak zlepšit mobilitu výzkumných pracovníků, a stanovily řadu oblastí činnosti.
- (9) Toto doporučení se vztahuje na mladé lidi ve všech kontextech vzdělávání a odborné přípravy, tj. ve škole, v odborném vzdělávání (založeném na školní výuce nebo učňovském vzdělávání), ve studijních programech (na bakalářské, magisterské či

²⁸ Úř. věst. L 215, 9.8.2001, s. 30–37.

²⁹ KOM(2010) 373.

³⁰ Závěry Rady ze dne 21. listopadu 2008 týkající se mobility mladých lidí (2008/C 320/03).

³¹ KOM(2009) 329.

³² KOM(2008) 317.

³³ Závěry Rady ze dne 2. března 2010 o mobilitě a kariérách evropských výzkumných pracovníků

doktorandské úrovni), v rámci výměny mládeže, při dobrovolné činnosti nebo na stážích, a to jak uvnitř Evropské unie, tak mimo ni. Hlavní věkovou skupinou jsou lidé od 16 do 35 let věku. Mobilita ve vzdělávání je vnímána jako relevantní ve všech disciplínách a oborech, jako je kultura, přírodní vědy, technologie, humanitní obory, sport, a také pro mladé podnikatele a výzkumné pracovníky. Ve smyslu tohoto doporučení učení zahrnuje formální, informální a neformální učení.

- (10) Cílem tohoto doporučení je podnítit členské státy, aby podporovaly mobilitu mladých lidí ve vzdělávání a odstranily překážky, které brání pokroku v této oblasti. Doporučení současně plně respektuje jejich povinnosti v rámci vnitrostátních právních předpisů.
- (11) Doporučení je rovněž vybízí, aby plně využily možnosti stávajících nástrojů k usnadnění mobility, zejména Evropskou chartu kvality mobility, Europass, dodatek k diplomu, pas mládeže (Youthpass), Evropský rámec kvalifikací, Evropský systém pro převod a kumulaci kreditů, Evropský systém kreditů pro odborné vzdělávání a přípravu (ECVET).
- (12) Kromě značné podpory mobility umožnily programy EU vypracování osvědčených postupů a nástrojů, jejichž cílem je usnadnit mobilitu mladých lidí ve všech kontextech vzdělávání a odborné přípravy.
- (13) Toto doporučení Rady poskytuje konkrétní vodítko, pokud jde o správní, institucionální a právní překážky mobility mladých lidí ve vzdělávání. Doplnuje obecnější integrované hlavní směry strategie Evropa 2020, zejména hlavní směry zaměstnanosti,

DOPORUČUJE, ABY ČLENSKÉ STÁTY:

1. Informování a poradenství týkající možností mobility

- a) Zlepšily kvalitu informací a poradenství týkajícího se vnitrostátních a regionálních možností mobility a dostupnosti grantů se zaměřením na konkrétní skupiny studujících, a to jak uvnitř EU, tak mimo ni. Členské státy by měly používat nové, kreativní a interaktivní způsoby šíření informací, komunikace a výměny zkušeností s mladými lidmi, včetně využívání IKT a sociálních sítí.
- b) Zajistily snadnou dostupnost informací pro všechny mladé lidi, kteří se zajímají o mobilitu ve vzdělávání, například prostřednictvím centrálních internetových portálů, podpůrných center (jako například „evropských kanceláří“) a poradenských služeb na institucionální úrovni. Užitečné může být rovněž využívání služeb založených na internetu. Doporučuje se využívat v této souvislosti síť Euroguidance³⁴.
- c) Spolupracovaly s Komisí na dalším rozvoji portálu PLOTEUS o možnostech vzdělávání, a to zvýšením počtu vnitrostátních informačních zdrojů, k nimž mají občané přímo přístup prostřednictvím vícejazyčného rozhraní PLOTEUS.

³⁴ <http://www.euroguidance.net>

- d) Vybízely celostátní a regionální agentury, aby zajistily, že jejich práce je integrována s prací zúčastněných stran v oblasti mobility ve vzdělávání v zájmu zajištění jasného, konzistentního a jednoduchého toku informací.

2. Motivace k účasti na činnostech v oblasti nadnárodní mobility

- a) Zdůrazňovaly přidanou hodnotu mobility ve vzdělávání, pokud jde o rozvoj odborných dovedností a mezikulturních kompetencí a budoucí zaměstnatelnost, zejména v rámci stále globálnějšího trhu práce.
- b) Podporovaly vytváření sítí mezi agenturami, regionálními a místními orgány, veřejnými službami zaměstnanosti, institucemi, mládežnickými organizacemi, výzkumnými pracovníky, učiteli, školiteli a pracovníky s mládeží, tvůrci politik, zaměstnavateli a mladými lidmi k zajištění koordinovaného přístupu k motivování mladých lidí.
- c) Podporovaly „vzájemnou výměnu“ mezi studujícími, kteří se zúčastnili mobility, a studujícími, kteří se do mobility dosud nezapojili, za účelem zvýšení motivace. Fórum pro takovéto vzájemné výměny mohou poskytovat dny otevřených dveří v institucích, kde je podporována mobilita.
- d) Propagovaly hodnotu mobility ve vzdělávání pro studující, jejich rodiny a zaměstnavatele začleněním mobility do učebního plánu nebo vzdělávacího programu, je-li to vhodné. Možnost krátkých období mobility může rovněž pomoci přesvědčit více mladých lidí, aby se zúčastnili mobility.

3. Příprava možností mobility, zejména co se týká znalosti cizích jazyků

- a) Uznaly význam jazykové výuky v raných fázích vzdělávání. Jazyková a kulturní příprava na mobilitu by se měla stát hlavní součástí učebních plánů jak ve všeobecném, tak i odborném vzdělávání.
- b) Využívaly kreativnější metody ve výuce jazyků, včetně IKT. Zvláštní pozornost by měla být věnována znevýhodněným studujícím a jejich zvláštním potřebám.
- c) Podporovaly šíření základní počítačové gramotnosti (schopnost práce s digitálními technologiemi) mezi mladými lidmi, aby byli s to připravit se na mobilitu v optimálních podmínkách.
- d) Podporovaly rozvoj partnerství a výměny mezi vzdělávacími institucemi v zájmu lepší přípravy období mobility.

4. Právní a institucionální překážky související se vzděláváním v zahraničí

- a) Zabývaly se právními záležitostmi, které vytvářejí problémy při získávání víz a povolení k pobytu pro občany třetích zemí, kteří chtějí využít možnost studia v některém z členských států.
- b) Zabývaly se záležitostmi vyplývajících z různých právních předpisů v Evropské unii, co se týká účasti nezletilých v programech mobility.

- c) Stanovily jednoznačné systémy pro učně, kteří se účastní mobility, a odstranily nejistotu. Na podporu mobility učňů a rovněž mladých výzkumných pracovníků by členské státy měly zajistit odpovídající úroveň ochrany, pokud jde o pojištění, pracovní normy, požadavky týkající se zdraví a bezpečnosti a opatření v oblasti daní, sociálního zabezpečení a důchodů.
- d) Aktivně podporovaly vzdělávací programy a programy odborné přípravy vypracované a poskytované společně s institucemi v jiných zemích. Členské státy by měly zajistit, aby vnitrostátní právní předpisy nebránily společným programům a diplomům v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, jako například tím, že stanoví, aby byly programy poskytovány a hodnoceny v jazyce daného členského státu.
- e) Snížily administrativní a právní zátěž na podporu mobility ve vzdělávání do a z Evropské unie. Mobilitu ve vzdělávání mezi EU a ostatními částmi světa usnadní větší spolupráce a partnerství se třetími zeměmi, dohody mezi příslušnými orgány členských států a dvoustranné dohody mezi institucemi.

5. Přenositelnost grantů a půjček

- a) Zajistily přenositelnost grantů, půjček a přístupu k dávkám na podporu mobility mladých lidí ve vzdělávání.

6. Kvalita mobility

- a) Využívaly stávající charty kvality, například Evropskou chartu kvality mobility, s cílem zajistit vysoce kvalitní mobilitu a u všech aspektů mobility zvážily zavedení postupů zajišťování kvality.
- b) Podporovaly trvalý dialog a jednoznačná ujednání mezi vysílající a hostitelskou institucí, například využívání smluv o učení. Podporovaly transparentní výběrová řízení, vzájemnou výměnu a strukturovanou podporu studujících.
- c) Zajistily mechanismy pro pravidelné podávání zpráv, hodnocení a poskytování zpětné vazby s cílem zajistit kvalitní mobilitu.
- d) Podporovaly programy poradenství a vzájemného učení za účelem začlenění studujících, kteří se účastní mobility, v hostitelské zemi/instituci.
- e) Zajistily poskytnutí vhodných a cenově dostupných zařízení pro studující, kteří se účastní mobility.
- f) Po návratu poskytovaly studujícím, kteří se účastnili mobility, poradenství ohledně využití dovedností nabytých během pobytu v zahraničí. Po dlouhodobém pobytu v zahraničí poskytovaly pomoc při znovuzачlenění.

7. Uznávání studijních výsledků

- a) Zajistily zavedení a využívání stávajících nástrojů EU, které usnadňují převod a validaci studijních výsledků v rámci mobility mezi jednotlivými členskými státy (např. Europass-mobilita, pas mládeže (Youthpass), ECTS, ECVET a ERK, jakož i připravovaný Evropský znalostní pas). Tyto nástroje by měly být rovněž lépe propagovány, zejména u zaměstnavatelů.

- b) Zlepšily postupy a pokyny pro validaci a uznávání informálního a neformálního učení k usnadnění větší mobility (např. při dobrovolnické činnosti a práci s mládeží).
- c) Zabývaly se otázkou validace a uznání znalostí, dovedností a schopností nabytých během období mobility v zahraničí (např. znalosti cizího jazyka).
- d) Stanovily jednoznačná kontaktní místa, kde si jednotlivci mohou po návratu ze zahraničí nechat uznat a osvědčit své kvalifikace.

8. Znevýhodnění studujících

- a) Poskytovaly znevýhodněným studujícím cílené informace o programech a podpoře, které jsou přizpůsobeny jejich zvláštním potřebám.
- b) Rozvíjely „kulturu mobility“, tj. začleňovaly možnosti mobility do všech vzdělávacích kontextů, se zapojením učitelů, školitelů a pracovníků s mládeží atd. To přinese prospěch všem studujícím, a zejména znevýhodněným skupinám, které se mohou cítit vyloučené, pokud jde o možnosti mobility.

9. Partnerství a financování

- a) Podporovaly partnerství v oblasti mobility s účastníky z veřejného i soukromého sektoru, kteří působí na místní úrovni. V této souvislosti mohou být cennými partnery obchodní komory, obchodní sdružení a nevládní organizace. Mimoto je nutno podporovat sítě škol a univerzit vyměňujících si informace, novinky a zkušenosti.
- b) Vybízely regionální orgány, aby hrály větší úlohu při podpoře mobility navazováním na stávající sítě a zakládáním nových partnerství.
- c) Podněcovaly aktivní spolupráci a komunikaci (včetně zvyšování informovanosti o hodnotě mobility a jejího obhajování) mezi vzdělávacími institucemi a podniky, jelikož zapojení podniků je důležitým činitelem při posílení mobility mladých lidí, například při zajišťování pracovních stáží. Poskytovaly pobídky, například zvláštní granty podnikům v souladu s právem EU na podporu jejich účasti při zajišťování míst pro stáže a učňovskou praxi.
- d) Zajistily soudržnost a doplňkovost vnitrostátních a evropských programů za účelem vytvoření synergií a zvýšení efektivnosti programů mobility.

10. Úloha šířitelů

- a) Podporovaly využívání „šířitelů“, jako jsou učitelé, školitelé, pracovníci s mládeží a mladí lidé, kteří se dříve zúčastnili mobility, aby inspirovali a motivovali mladé lidi k účasti na mobilitě. Vybízely zaměstnavatele ve školství, aby uznávali a odměňovali odhodlání učitelů, školitelů a pracovníků s mládeží zúčastnit se mobility ve vzdělávání. Propagovaly a podporovaly mobilitu učitelů, školitelů a pracovníků s mládeží jako příležitost k postupu v zaměstnání.
- b) Podporovaly mobilitu jako součást odborné přípravy učitelů, školitelů a pracovníků s mládeží.

11. Sledování pokroku – „tabulka výsledků v oblasti mobility“

- a) Podávaly zprávy Komisi o pokroku při odstraňování překážek mobility v širším rámci strategie Evropa 2020 a programů národních reforem, stávajících opatření pro strategický rámec evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy (ET2020) a strategie EU pro mládež. To bude sloužit jako základ pro **posouzení** pokroku členských států **co dva roky** ve formě „**tabulky výsledků v oblasti mobility**“.
- b) Zlepšily dostupnost a kvalitu vnitrostátních statistických zdrojů týkajících se nadnárodní mobility mladých lidí.

BERE NA VĚDOMÍ ZÁMĚR KOMISE:

- 1. Využít a posílit programy EU v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a mládeže, například Erasmus, Erasmus Mundus, Leonardo, Comenius, Grundtvig, Mládež v Akci, Tempus a akce „Marie Curie“, jakož i strukturální fondy, a zejména Evropský sociální fond, k rozšíření a obohacení možností v oblasti vzdělávání pro všechny mladé lidi. Podporovat aktivní zapojení mladých lidí do společnosti a zlepšit jejich situaci v oblasti zaměstnanosti.
- 2. Přispět k úsilí členských států na podporu mobility ve vzdělávání provedením koordinovaného přezkumu stávajících programů v zájmu vypracování integrovaného přístupu v příštím finančním rámci (2014–2020) na podporu strategie Mládež v pohybu.
- 3. Poskytnout orgánům veřejné správy a zúčastněným stranám v členských státech vodítko ohledně judikatury Evropského soudního dvora týkající se záležitostí jako přístup k vzdělávacím institucím, uznávání diplomů, přenositelnost grantů a půjček a jiná práva studentů účastnících se mobility v hostitelské zemi nebo v zemi původu.
- 4. Zlepšit statistický rámec pro měření a sledování pokroku při odstraňování překážek mobility.
- 5. Vyhodnotit pokrok při odstraňování překážek mobility po prvních čtyřech letech provádění doporučení (do konce roku 2014).

V Bruselu dne [...].

*Za Radu
předseda/předsedkyně*